

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 112. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801874288/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

DET FØRSTE BREV

lede om Nordens Historie. Jeg tog mig ikke af denne Kritik, da jeg ikke syntes det var Umagen værd at skændes om ingenting. Jeg var jo dog blevet trukket efter Haaret ind i Danmarkshistorikernes Lag; det var jo ikke en Danmarkshistorie, men en Oversigt over Verdenshistorien jeg havde skrevet. Desuden var jeg endnu ganske grøn da jeg skrev dette Værk. Derfor værdigede jeg i Begyndelsen ikke Kritikken noget Svar; men til sidst lod jeg mig dog overtale af mine Venner, der paa Grund af min Tavshed skældte mig ud for at være doven og fej. Saa udgav jeg en lille Afhandling med Titlen

Femte Afhandling om Danmarks Historie
som

PAUL RYTTER

offentlig vil forsvare paa Regensen
bistaaget af den ypperlige

CHRISTIAN ANDERSEN

Denne Afhandling blev modtaget med vældigt Bifald fra alle Sider; kun den tresaarige Paul Rytter kunde ikke lide den, men blev dog god igen da han fik at vide at det drejede sig om et hæderfuldt Forsvarsskrift for Fædrelandet. Jeg behandler heri kun Forfatterens meget polemiske Forord. At gaa i Lag med selve Værket, at sætte lærde Glas for kronologisk Øje og føre Forfatteren i Triumftog paa Grund af hans Fejl med Hensyn til Aars-tal og den Slags har aldrig ligget for min Stemme. Den Slags Undersøgelser lugter for meget af Pedanteri; enhver Skribent har jo været ude for at stridbare Pedanter har paastaet at han har lavet Bommerter paa næsten hver Side.

Kort Tid senere fremkom der endnu et lille Værk fra samme Forfatters Haand. Det handlede om Ægteskab mellem nærbeslægtede, som efter hvad han paastod ikke var forbudt hverken efter Guds eller Naturens Love. Min Vrede havde endnu ikke sat sig; og dette Skrift bragte

mig i Harnisk igen. Baade Jurister og Teologer vendte sig imod Forfatteren. Nogle af mine Venner holdt Raadslagning og opfordrede mig til at forny Krigen; og jeg havde ikke svært ved at komme i Kog igen og genoptage Kampen, der knap nok havde været afbrudt. Jeg udgav saa en Afhandling med følgende Titel:

OLA PEERSEN NORDMANDS
JURIDISKE AFHANDLING

hvor i vises
at
Ægteskaber mellem beslægtede i lige Linje
ifølge Naturretten er
forbudne.

Jeg undersøgte blot paa nogle faa Sider Forfatterens Indvendinger mod Juristernes Argumenter, som er baseret paa Afsky, Skamfølelse og Sammenblanding af Pligter; det øvrige overlod jeg helt og holdent til Teologerne, for den største Del af Værket henhørte under deres Omraade. Derfor syntes de der ikke var klar over hvor jeg ville hen at min Afhandling var for tør. Da jeg ikke vilde gaa uden for mit eget Omraade og stikke Fingrene i andres Sager mente jeg at det var nok at gøre et Udfald med de lette Tropper, mens Teologerne skulde foretage Hovedangrebet og prøve om de kunde drive Afhandlingens Flanker paa Flugt. Der var ogsaa dem der mente at min Kritik var for sprælsk, og at jeg i begge Afhandlingerne havde lavet for meget Grin med Borgermusikken. Det var maaske ikke uden Grund, men jeg har det nu engang saadan at jeg kan lide at sige Sandheden paa en spøgefuld Maade; dog kom jeg ikke med Grovheder, og jeg undgik omhyggeligt at sværte Forfatterens Rygte ved ikke at angribe ham personlig, men kun hans Skrifter. Hvordan Forfatteren nu er indstillet mod mig paa Grund af disse to Afhandlinger ved jeg ikke; men Læservedenen og Forfatteren selv kan jo dømme om dem. Han maatte bare finde sig i at jeg paa